Η εξαΰλωση των επιδόσεων (Ευγένιου Αρανίτση)

Date : 11 Μαΐου, 2006

"***...Επόμενο ήταν να αναγνωρίζεται ο αθλητισμός ως ο κατεξοχήν τόπος, ή έστω η βιτρίνα του, όπου τα ρεκόρ, κυριολεκτικά αστρονομικής τάξεως, στηρίζουν την αίγλη ενός ανθρώπινου όντος ολότελα αποκομμένου από την κοίτη της φυσικής του ύπαρξης. Αυτή η καθόλου εκπληκτική πρωτοκαθεδρία μάς επιτρέπει να δούμε μέχρι ποίου σημείου η δημοπρασία των ρεκόρ μπορεί να αποχαλινωθεί και μαζί της η παραισθητική λατρεία προς την εκδοχή ενός ανθρώπου ο οποίος έπαψε να είναι άνθρωπος ώστε να μπει στην κενή θέση του θεού που δεν έχουμε. Ντοπαρισμένος με οκτάνια πέραν του ορίου ασφαλείας, στο τέλος εκρήγνυται.*"** Πλέον, το θέαμα δεν μπορεί να είναι τέτοιο παρά μόνον εφόσον προσλάβει μορφή ριζικής ακρότητας. Είτε θα είναι θέαμα αιχμής είτε δεν θα είναι καν ορατό. Οπότε, το να διακρίνουμε, ακόμη σήμερα, επιμέρους ανώμαλες αιχμές στα σενάρια του θεάματος, πρέπει αυτό καθεαυτό να θεωρηθεί χάσιμο χρόνου. Μεταξύ μας, αν η ελληνική Ολυμπιάδα είχε ως διά μαγείας εναρμονιστεί με την ιδέα του αληθινού μέτρου, όπως είχαν υποσχεθεί οι διοργανωτές της σ' έναν αστεϊσμό ολκής, θα προοριζόταν επίσης να αναμεταδοθεί από ραδιόφωνα με λυχνίες.
Οφείλει λοιπόν αδιάκοπα να υποδέχεται κανείς τα όσα συμβαίνουν σαν μοιραία και λογικώς αναμενόμενα επακόλουθα της τάσης να ικανοποιηθεί το ρεαλιστικώς ανικανοποίητον, η οποία χαρακτηρίζει τον κόσμο μας εν γένει ως υπαρξιακή ανισορροπία και που, από μια λιγότερο ηθική σκοπιά, δεν σημαίνει παρά την είσοδο της λεγόμενης πολιτισμένης ανθρωπότητας στον μονόδρομο της απορύθμισης. Όχημα της εισόδου είναι η υπερβολή, ο υπερθετικός βαθμός. Ξεπέρασμα των καλύτερων επιδόσεων, υπερπλειοδοσία, κυνήγι του απολύτου, θραύση των ορίων, αναβάθμιση της αμέσως προηγούμενης αναβάθμισης, ακραίος υπερθεματισμός της ίδιας της ακρότητας, αυτό είναι το πνεύμα που διέπει όχι μόνον τον αθλητισμό αλλά, εξίσου, το παραλήρημα των ΜΜΕ, την παιδεία, την τέχνη, το σεξ, τον πόλεμο, την οικονομία, τις εφαρμογές της βιολογίας, την καλλιέργεια της γης, την ανάπτυξη και, προπαντός, το τεχνολογικό μας πεπρωμένο. Κυβερνήσεις τριτοκοσμικών χωρών όπως η δική μας, είναι ικανές να ζητήσουν και τα ρέστα από τους παραγωγούς των αναβολικών, λες και αυτοί εισέβαλαν ξαφνικά απ' τον Αρη. Παλιάς σχολής φιλόσοφος, ο πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν είναι σε θέση να διακρίνει το ντόπινγκ στα ρεκόρ νεοπλουτισμού που εξασφάλισαν τα βεγγαλικά στη δεξίωση της Αγγελοπούλου.
Επόμενο ήταν να αναγνωρίζεται ο αθλητισμός ως ο κατεξοχήν τόπος, ή έστω η βιτρίνα του, όπου τα ρεκόρ, κυριολεκτικά αστρονομικής τάξεως, στηρίζουν την αίγλη ενός ανθρώπινου όντος ολότελα αποκομμένου από την κοίτη της φυσικής του ύπαρξης. Αυτή η καθόλου εκπληκτική πρωτοκαθεδρία μάς επιτρέπει να δούμε μέχρι ποίου σημείου η δημοπρασία των ρεκόρ μπορεί να αποχαλινωθεί και μαζί της η παραισθητική λατρεία προς την εκδοχή ενός ανθρώπου ο οποίος έπαψε να είναι

άνθρωπος ώστε να μπει στην κενή θέση του θεού που δεν έχουμε. Ντοπαρισμένος με οκτάνια πέραν του ορίου ασφαλείας, στο τέλος εκρήγνυται. Θα εξαφανιστεί αστραπιαία απ' την οθόνη του θεάματος όπως ο χολιγουντιανός σούπερμαν που κατέληξε στο αναπηρικό καροτσάκι.
Διότι εδώ, στον αθλητισμό, πιο φανερά απ' ό,τι οπουδήποτε αλλού, ο πλειοδότης καταβάλει ευχαρίστως το αντίτιμο ενός σώματος εκ πρώτης όψεως παντοδύναμου αλλά στην πραγματικότητα εξαφανισμένου κάτω απ' τις αφόρητες πιέσεις των απαιτήσεων, του οποίου το ύστατο ορατό περίβλημα παραχωρείται στους αυτοκράτορες της διαφήμισης των πολυεθνικών σαν απομεινάρι θηριώδους βουλιμίας. Το έχουν κατασπαράξει. Αν το πετάνε στα σκουπίδια μόλις η αποδοτικότητά του ξεπεραστεί από ένα ακόμη πιο βελτιωμένο σώμα ή μόλις το συλλάβουν επ' αυτοφώρω να παραβιάζει τους κανόνες που διέπουν τυπικά τον ανταγωνισμό, είναι για να μας θυμίσουν, άθελά τους, ότι όλο αυτό μπορεί να φτιαχτεί από το μηδέν, όπως το λογισμικό των πληροφοριακών δικτύων ή τα σαμπουάν. Εξ ου και η χημεία ποτέ δεν ήταν, στην υπόθεση που συζητάμε, εντελώς άχρηστη.
Όντως, είναι ειδικά σ' ένα τέτοιο σημείο οριακής έντασης μεταξύ φυσικής αντοχής και τεχνικής δυνατότητας όπου αναγνωρίζει κανείς τον ηγετικό ρόλο του πρωταθλητισμού ως μοντέλου ιεράρχησης των αξιών. Σ' αυτό τον ρόλο εκπαιδεύονται οι πάντες, αλλιώς πεθαίνουν. Δεν χρειάζεται μεγάλη φαντασία για να διαπιστώσουμε ότι η εμπροσθοφυλακή αυτής της στρατιάς είναι οι αριστούχοι μαθητές, οι ικανοί να απαντούν μηχανικά σε απειράριθμα τεστ επιλογής, όπως οι υπολογιστές που φτιάχτηκαν στα μέτρα τους. Ως προς τον σπασμωδικό τρόπο με τον οποίο όλοι αυτοί οι ντοπαρισμένοι νεαροί πρωταθλητές της υποτιθέμενης γνώσης ξεπερνούν τον εαυτό τους μέχρις ότου καταλήξουν υποκείμενα μιας ζωής χωρίς νόημα, το ντοπάρισμα αποκτά τη φήμη μιας προϋπόθεσης απαραβίαστης.
Έτσι, μεταφορικό ή χημικό, το ντοπάρισμα δεν είναι στην ουσία παρά η άνευ όρων παράδοση στη λογική που διέπει την αέναη αύξηση της δόσης σε βάρος του λήπτη. Το κατά πόσον αυτό σχετίζεται με ενέσεις ορμονών ή με την πλύση εγκεφάλου, με τα φυτοφάρμακα ή με τα trends της σεζόν, η διαφορά είναι δευτερεύουσα. Κι ένα παιδί ακόμη, περπατώντας στους διαδρόμους των πολυκαταστημάτων, εκεί όπου εκτίθενται οι εκατοντάδες των απορρυπαντικών, αντιλαμβάνεται ότι η ντόπα, όπως τη χειρίζεται ο μεταμοντέρνος πολιτισμός, είναι ταυτοχρόνως χημική και πληροφοριακή. Η λαχτάρα για το απολύτως απόλυτο λευκό, δηλαδή για κάτι πιο λευκό από το ήδη λευκό, γίνεται το κύκνειο άσμα της νοικοκυράς. Θα πέσει κι αυτή μαχόμενη υπέρ μιας λευκότητας που υπάρχει μόνον στο συλλογικό φαντασιακό.
Σ' αυτόν τον ιλιγγιώδη αγώνα δρόμου ανάμεσα στους αριθμούς των επιδόσεων και στη στρατηγική των απαιτήσεων του θεάματος, όπου η κάθε είδους ντόπα γίνεται ρυθμιστής, τα βαρίδια που έσερνε κάποτε ο κατάδικος με τα πόδια του γίνονται τα φτερά του Ερμή. Καταλαβαίνετε σε ποια βάρη αναφέρομαι· αφήνω τη μεταφορά ανοιχτή.

(Πηγή: "Ελευθεροτυπία" 29-8-2004)